

**Кацьора Олександр Валентинович**  
викладач  
кафедра соціології та соціальної роботи  
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»  
м. Ужгород, Україна  
oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

## **ПОВНОВАЖЕННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЩОДО НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Починаючи з 1 січня 2020 року стала чинною нова редакція Закону України «Про соціальні послуги», згідно якого змінюється розподіл повноважень центральних та місцевих органів влади, а також встановлюється система соціальних послуг та її учасників, етапи визначення потреб, планування, організації та фінансування соціальних послуг. Кожна об'єднана територіальна громада буде зобов'язана надавати базові соціальні послуги за відповідним соціальним стандартом, який затверджує Міністерство соціальної політики, на високому професійному рівні.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про соціальні послуги» до повноважень виконавчих органів міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад належатиме:

1) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах, у тому числі із залученням надавачів соціальних послуг недержавного сектору, оприлюднення відповідних результатів;

2) інформування населення про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

3) здійснення заходів для виявлення вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

4) забезпечення за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї надання базових соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до їхніх потреб, вжиття заходів з надання інших соціальних послуг таким особам/сім'ям шляхом створення мережі надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору та/або залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проектів, соціальних програм тощо), та/або на умовах договору з уповноваженими органами, передбаченими пунктами 2 і 3 частини першої цієї статті;

5) затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм в частині забезпечення потреб осіб/сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;

6) забезпечення підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг, утворених ними;

7) координація діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг на місцевому рівні;

8) забезпечення взаємодії надавачів соціальних послуг та органів, установ, закладів, фізичних осіб - підприємців, які в межах своєї компетенції надають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади допомогу вразливим групам населення та особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їх захист;

9) збір, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації щодо надання соціальних послуг, сприяння впровадженню кращого досвіду надання соціальних послуг;

10) забезпечення ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому рівні;

11) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості, оприлюднення відповідних результатів;

12) здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів, спрямованих на фінансування соціальних послуг;

13) здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

14) забезпечення дотримання прав отримувачів соціальних послуг;

15) призначення керівників утворених ними надавачів соціальних послуг, діяльність яких фінансується за рахунок коштів відповідного бюджету/бюджетів;

16) вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг відповідно до Закону [1].

Український науковець у сфері соціальної роботи Т.Семигіна зазначає, що до переваг нового законодавства можна віднести те, що у ньому зазначено, що з метою оптимізації та комплексного підходу до надання соціальних послуг можуть утворюватися комплексні установи/заклади надання соціальних послуг, структурні або відокремлені (територіальні) підрозділи яких надають різні соціальні послуги різним групам населення. Це дозволяє долати відомчі бар'єри на рівні територіальної громади [2, с.71].

Аналізуючи повноваження ОТГ щодо надання соціальних послуг, можемо стверджувати, що реформа децентралізації призвела до значних змін у завданнях і функціях органів місцевого самоврядування. Швидкість змін вимагає існування гнучкої системи підвищення рівня професійної компетентності по-

садових осіб місцевого самоврядування, а успішність змін буде залежати від швидкості підготов-

ки/підвищення кваліфікації працівників, їх здатності виконувати нові повноваження.

#### Список використаної літератури

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 08.09.2020).
2. Семигіна Т. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання. Вісник АПСВТ. Вип. 4, 2019. С. 65-75.

#### Ковач Аттіла Іштванович

аспірант

кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

kovacsattila@gmail.com

### НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ З ПРОФОРІЕНТАЦІЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Процес інтеграції українського суспільства до європейських стандартів вимагає суттєвої модернізації усіх суспільних інститутів, в тому числі освітніх, культурних. Освітні реформи спрямовані на створення нових умов для навчання, виховання, розвитку особистості, її якостей, властивостей, компетентностей. Володіння сукупністю компетентностей для випускника загальноосвітньої школи означає, що він спроможний спілкуватися (рідною та іноземною мовами), розв'язувати задачі прикладного змісту з математики, фізики, інженерно-технічної галузі, володіти комп'ютерною грамотністю, уміти вчитися і організувати свій час для навчання і дозвілля, володіти навичками прийнятної соціальної та громадянської поведінки, проявляти ініціативність і практичність, винахідливість і творчість у різних сферах соціального і культурного життя. І, що дуже важливо, усвідомлено приймати рішення про подальший освітній і професійний розвиток, про сферу професійної діяльності, з якою молода людина пов'язує свою подальшу долю, свій життєвий шлях.

Професійна орієнтація має великий вплив на формування професійного самовизначення учнівської молоді. Через завантаженість учителів, їх зосередженість на організації умов для засвоєння навчального матеріалу, профорієнтація не має системного характеру, а випускники шкіл мають проблеми з професійним самовизначенням. Якщо ж до цього додати учнів угорськомовних шкіл Закарпаття, які здебільшого орієнтовані на Угорщину, не тільки через мовні проблеми, але й через відсутність повноцінної інформації про професії, які можна здобути в Україні, способів її донесення до учнів, – то маємо значний відсоток випускників, які обирають свій подальший життєвий шлях методом «спроб і помилок».

Отже система профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю потребує оновлення та модернізації. Сьогодні цей процес виходить на новий рівень, пов'язаний із поєднанням та інтеграцією різних форм

методів і засобів (традиційних та інноваційних) профорієнтаційної роботи.

До інноваційних підходів у розробці проблем професійної орієнтації учнівської молоді відносимо використання засобів музейної педагогіки. Музейна педагогіка – це галузь педагогічної науки, яка зі своїми формами, методами й засобами сприяє засвоєнню інформації про культурну спадщину народів, а також про трудову, розумову діяльність минулих поколінь. Музейна педагогіка тісно пов'язана з навчанням у музейному середовищі [1; 2].

Як доводить аналіз літератури з проблеми дослідження, профорієнтаційний потенціал музейної педагогіки у вітчизняній та в зарубіжній літературі майже не використовується, хоч на сторінках історії розвитку педагогічної теорії і практики на теренах Закарпаття, особливо в чехословацький період, можемо віднайти такий досвід. Зокрема, відомості про музейно-освітнє середовище Закарпаття, його зв'язок із вихованням та становленням особистості відображено у архівних джерелах товариства «Просвіта» та періодиці Закарпаття на різних історико-культурних етапах розвитку краю.

Музей у сучасному розумінні визначається як соціально-науковий інститут, спрямований на ознайомлення відвідувачів з різними (живими або неживими) експонатами та унікальними експозиціями. Це науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини». Музейне середовище – це сукупність музейних предметів, що об'єднані однією або кількома спільними ознаками (музейна колекція), що є об'єктом спеціального виду наукової та культурно-освітньої діяльності, і включає комплектування, зберігання, охорону та використання музеями культурних цінностей та об'єктів культурної спадщини